

ความคาดหวังของคณาจารย์ นักศึกษา มหาบัณฑิต และผู้บังคับบัญชา ที่มีต่อคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Expectations of the Faculty Members, Post-graduate Students, Post-graduates Alumni and Superiors for the Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University

วรรษยา สิริวัฒน์^{1*}
Varatchaya Sirivat^{1*}
รวีภา ธรรมโชติ²
Ravipa Thummachote²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานภาพ และสภาพการทำงานของนักศึกษาปริญญาโท มหาบัณฑิต หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2) ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาปริญญาโท มหาบัณฑิต คณาจารย์และผู้บังคับบัญชาที่มีต่อหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 3) เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ระเบียบวิธีวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ได้แก่ คณาจารย์ จำนวน 20 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยการจับฉลาก นักศึกษาปริญญาโทมหาบัณฑิต จำนวน 231 คน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต จำนวน 8 คน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนมีนาคม-กันยายน 2561 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และในส่วนวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาปริญญาโท มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุระหว่าง 32-37 ปี ทำงานในภาคราชการ นักศึกษาปริญญาโท มหาบัณฑิต คณาจารย์ และผู้บังคับบัญชามีความคาดหวังต่อหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าควรมี การปรับปรุงหลักสูตรอยู่ในระดับมากและแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรควรมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับ ตลาดงานอย่างต่อเนื่องทุก ๆ 5 ปี

คำสำคัญ : ความคาดหวัง คณาจารย์ ผู้บังคับบัญชา

Abstract

This research aims 1) to study the status and the working conditions of post-graduate Students, post-graduates alumni, Master of Political Science Ramkhamhaeng University ; 2) to study the expectation of

^{1*} ภาควิชาการบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
² ภาควิชาการบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

post-graduate Students, post-graduates alumni, Faculty Members and Superiors towards the Master of Political Science, Ramkhamhaeng University ; 3) to provide guidance for the improvement of the Master of Political Science program of the Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University. The research instruments were a questionnaire and the structural interview forms. The sample consisted of 20 faculty members, 231 post-graduate Students, post-graduates alumni and 8 master's Superiors. Data were collected from March to September 2018. The research used techniques of descriptive statistics and content analysis.

The research result showed that the samples were post-graduate Students, post-graduates alumni, Most of the females are between the ages of 32-37 years of work in the Government sector. They expect that the Master of Arts Program in Political Science faculty at Ramkhamhaeng University, that there should be an update course are on many levels. They Suggest that the Master of Arts Program in Political Science faculty should be revised every five years.

Keywords : Expectations Faculty Members Superiors

บทนำ

สภาพการณ์ในสังคมปัจจุบัน มุ่งหวังให้สถาบันการศึกษาเปลี่ยนผ่านคุณลักษณะของเยาวชนจากเดิมให้เป็นผู้ผลิตที่มีผลิตภาพ และเป็นผู้สร้างสรรค์ ไม่ใช่ผู้ตาม ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลในสังคมปัจจุบันคือเป็นผู้ที่สร้างสรรค์และมีผลิตภาพ (creative and productive person) โดยต้องเป็นผู้มีวิจรรณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ มีผลผลิต และความรับผิดชอบ ทำให้สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องผลิตบุคคลที่มีความคิดใหม่ๆ สร้างผลงานใหม่ๆ และรับผิดชอบใหม่ๆ ต่อสังคม [1]

สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลักที่จะต้องปฏิบัติ 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจ ทั้ง 4 ประการดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป ต้องมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดเพื่อเป็นแหล่งความรู้ที่ตอบสนองการแก้ไขปัญหาวิกฤตและชี้้นำการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชาติและท้องถิ่น โดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการพัฒนา

ประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ ผลิตกำลังคนที่มีศักยภาพตรงตามความต้องการของตลาดงาน สามารถทำงานเพื่อดำรงชีพตนเอง เพื่อช่วยเหลือสังคม มีคุณธรรมมีความรับผิดชอบมีสุขภาวะทั้งร่างกาย และจิตใจ รวมทั้งพัฒนาอาจารย์ให้เป็นมืออาชีพและผู้เชี่ยวชาญมืออาชีพ พัฒนาวิชาชีพอาจารย์ให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัย [2] มีการจัดการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของประเทศไทย โดยอาศัยการบริหารจัดการอุดมศึกษาเชิงรุกและพระราชบัญญัติอุดมศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อน โดยมีคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) เป็นผู้รับผิดชอบในการขับเคลื่อนอุดมศึกษา ให้เป็นแหล่งปัญญา ผลิตบัณฑิต งานวิจัย และองค์ความรู้ที่จะนำไปใช้พัฒนาประเทศ โดยอาศัยแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2551-2565) เพื่อยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทยให้เป็นแหล่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่ตลาดงาน [3] ทั้งนี้สถาบันการศึกษาจะต้อง

จัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการ บริหารจัดการการอุดมศึกษา และมาตรฐานด้านการสร้าง และพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยกำหนดให้คุณภาพ ของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิ และสาขาวิชาต้องเป็นไป ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน คือ คุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ [4]

คณะรัฐศาสตร์ ตั้งแต่ระยะเริ่มต้นจนปัจจุบัน ได้ดำเนินการตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยรามคำแหง 5 ประการ ได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการ ทางวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และ มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม [5] โดยมีหน่วยงาน ที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน คือ ภาควิชา

ในปีการศึกษา 2558-2559 มีผู้สำเร็จการศึกษา ปริญญาโท จำนวน 1,550 คน ดังนั้นเพื่อให้ได้ทราบข้อมูล จากคณาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัย หลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัย คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะผู้วิจัยจึง สนใจที่จะศึกษาในเรื่องดังกล่าวเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ เป็นข้อมูลเสนอผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน ปรับปรุงหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ตลอดจนผล การวิจัยเป็นข้อมูลและข้อสนเทศให้กับคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในการประกันคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพ และสภาพการทำงาน ของนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัย หลักสูตรรัฐศาสตร มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักศึกษา ปริญญาโท มหาวิทยาลัย คณาจารย์และผู้บังคับบัญชา

ที่มีต่อหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร มหาวิทยาลัยรามคำแหง เกี่ยวกับหลักสูตรและวิชาที่เรียน ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการทางวิชาการ ด้านการให้บริการ และด้านอื่น ๆ

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็น การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้แบบสอบถามและแบบ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ได้แก่คณาจารย์ จำนวน 20 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก จากรายชื่ออาจารย์ทั้งหมด 35 คน นักศึกษาปริญญาโท มหาบัณฑิต จำนวน 231 คน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบ เจาะจงจากมหาบัณฑิตที่มาสมัครรับปริญญา และผู้บังคับ บัญชาของมหาบัณฑิต จำนวน 8 คน ใช้วิธีการเลือก ตัวอย่างแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มีนาคม-กันยายน 2561 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิง พรรณนา (Descriptive Statistics) และในส่วนของ การวิจัย เชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และ สรุปลักษณะเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพและสภาพการทำงานของ นักศึกษาปริญญาโท มหาบัณฑิต หลักสูตรรัฐศาสตร- มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการศึกษาพบว่า

1.1 เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.68 และเพศชาย ร้อยละ 46.32

1.2 อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 32-37 ปี ร้อยละ 37.66 รองลงมา ได้แก่ อายุระหว่าง 26-31 ปี ร้อยละ 23.38 และ 38-43 ปี ร้อยละ 23.38 อายุ 44 ปีขึ้นไป ร้อยละ 14.28 และอายุระหว่าง 20-25 ปี ร้อยละ 1.30

1.3 สถานภาพการสมรส ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นโสดร้อยละ 52.81 และแต่งงานแล้วร้อยละ 47.19

1.4 วัตถุประสงค์ในการศึกษาต่อ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ร้อยละ 61.04 รองลงมา ได้แก่ ปรับบุคลิกและเปลี่ยนตำแหน่ง ร้อยละ 36.36 และเปลี่ยนอาชีพร้อยละ 2.60

1.5 หลักสูตรที่เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เรียนหลักสูตรภูมิภาคร้อยละ 99.13 และ ส่วนกลางร้อยละ 0.87

1.6 สภาพการทำงานปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานแล้วหรือมีรายได้จากการทำงานอิสระ/ทำงานกับครอบครัวร้อยละ 89.61 รองลงมา ได้แก่ ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อร้อยละ 9.96 และ ยังไม่ทำงานร้อยละ 0.43

1.7 ประเภทงานที่ทำ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ทำงานหน่วยงานราชการ ร้อยละ 81.30 รองลงมา ได้แก่ เจ้าของกิจการ ร้อยละ 5.65 งานอิสระ/ทำกิจการกับครอบครัว ร้อยละ 5.22 บริษัท/ธุรกิจเอกชน ร้อยละ 4.78 และรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 3.05

1.8 รายได้ต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 20,001-25,000 บาท ร้อยละ 34.78 รองลงมา ได้แก่ 15,001-20,000 ร้อยละ 22.17 ต่ำกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 14.78 ระหว่าง 25,001-30,000 บาท ร้อยละ 14.78 และตั้งแต่ 30,001-50,000 ขึ้นไป ร้อยละ 13.49

1.9 ระยะเวลาในการหางานทำหลังสำเร็จ การศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีงานทำก่อน ศึกษา/ระหว่างศึกษา ร้อยละ 89.57 รองลงมา มากกว่า 1 ปี ร้อยละ 4.35 ได้งานทันทีร้อยละ 3.48 ใช้เวลา 1-3 เดือน ร้อยละ 1.73 และ 4-6 เดือน ร้อยละ 0.87

1.10 ลักษณะงานที่ทำตรงกับหลักสูตร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีลักษณะงานที่ทำตรง/ สอดคล้องกับหลักสูตร ร้อยละ 46.96 รองลงมา ได้แก่ ตรงบางส่วน ร้อยละ 46.09 และไม่ตรง ร้อยละ 6.95

1.11 การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงาน ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความพึงพอใจโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 78.17 คือ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงาน ระดับมาก ร้อยละ 53.48 รองลงมา ได้แก่ ระดับปานกลาง ร้อยละ 24.78 ระดับมากที่สุด เพียงร้อยละ 20.00 การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงาน ระดับน้อยที่สุด และระดับน้อย มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 0.87

1.12 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจต่อบัณฑิต ด้านทักษะความสามารถพื้นฐานในการทำงาน ร้อยละ 40.43 รองลงมา ได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการร้อยละ 33.92 และด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพร้อยละ 25.65

2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักศึกษามหาบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตรและวิชาที่เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าหลักสูตรมีความเหมาะสม/ สอดคล้องกับตลาดงาน ร้อยละ 51.08 และควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับตลาดงานทุก 5 ปี ร้อยละ 48.92 และควรเพิ่มเติม ดังนี้

2.1.1 หมวดวิชาพื้นฐานทางรัฐศาสตร์ ควรมีการเพิ่มวิชา อาทิ เศรษฐกิจพอเพียงการเมืองท้องถิ่น คุณธรรมจริยธรรม เศรษฐศาสตร์การเมือง การนำเสนองาน ในวิชารัฐศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ โลกาภิวัตน์กับการเมืองโลก ทฤษฎีการเมืองแนวสตรีนิยม

2.1.2 หมวดวิชาเอก ควรมีการเพิ่มวิชา อาทิ ความสัมพันธ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้/เอเชีย แปซิฟิกภาวะผู้นำ สัมมนาประเด็นปัญหาการเมืองไทย นโยบายการพัฒนาชุมชนเมือง จริยธรรมสำหรับนักการเมือง

2.1.3 หมวดวิชาเลือกกลุ่มการปกครอง ควรมีการเพิ่มวิชา อาทิ การคอร์รัปชั่น สัมมนาเปรียบเทียบ ปัญหาเศรษฐกิจสังคม ประวัติศาสตร์ทางการเมือง การเมือง การปกครองเปรียบเทียบ สัมมนาชนชั้นนำทางการเมือง การพัฒนาประชาธิปไตย การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ/ การเมืองของไทย การจัดการสวัสดิการและประกันสังคม

ประเด็นความเหลื่อมล้ำทางสังคมเศรษฐกิจ การเมืองกับกฎหมายมหาชน

2.1.4 หมวดวิชาเลือกกลุ่มความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ควรมีการเพิ่มวิชา อาทิ ประเทศไทยและเศรษฐกิจการเมืองในระบบโลก ประเทศไทยกับความขัดแย้งของมหาอำนาจ เศรษฐศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศ การก่อการร้ายข้ามชาติ ความสัมพันธ์ในกลุ่มประเทศอาเซียน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในเอเชีย ประเทศไทยและเศรษฐกิจการเมืองในระบบโลกประเทศไทยกับการเมืองระหว่างประเทศในกลุ่มโลกที่สาม ประเทศมหาอำนาจของโลกกับอิทธิพลที่มีต่อประเทศไทย สัมพันธภาพระหว่างประเทศมหาอำนาจแนวโน้มการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทยในอนาคต

2.1.5 หมวดวิชาเลือกกลุ่มบริหารรัฐกิจ ควรมีการเพิ่มวิชาการน่านวัตกรรมมาพัฒนาบุคคลในองค์กร การพัฒนาชุมชน การพัฒนาและการจัดการทุนมนุษย์ ระบบสารสนเทศด้านทรัพยากรมนุษย์ การบริหารการคลังและงบประมาณ การวางแผนในภาครัฐ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ในภาครัฐ

2.1.6 กลุ่มวิชาการค้นคว้าอิสระ/วิทยานิพนธ์ ควรมีการเพิ่มวิชาการทำวิทยานิพนธ์ การศึกษาวิจัยภาคสนามทางรัฐศาสตร์

2.1.7 การประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางวิชาการทางเว็บไซต์ของคณะพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความพึงพอใจโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 79.91 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการให้ประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางวิชาการทางเว็บไซต์ของคณะระดับมาก ร้อยละ 49.78 รองลงมา ได้แก่ ระดับมากที่สุด ร้อยละ 25.54 ระดับปานกลาง ร้อยละ 23.38 และระดับน้อย ร้อยละ 1.30

2.1.8 การปรับปรุงหลักสูตรและสาขาวิชาที่เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความพึงพอใจโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 80.17 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการให้ปรับปรุงหลักสูตรและสาขาวิชาที่เรียน ระดับมาก ร้อยละ 47.19 รองลงมา ได้แก่ ระดับมากที่สุด ร้อยละ 29.44 ระดับปานกลาง ร้อยละ 19.04

ระดับน้อย ร้อยละ 3.46 และระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 0.87

3. เพื่อศึกษาความคาดหวังของคณาจารย์ที่มีต่อหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ดังนี้

3.1 ด้านหลักสูตรและสาขาวิชาที่เรียน

3.1.1 หมวดวิชาพื้นฐานทางรัฐศาสตร์ ควรมีการเพิ่มวิชา อาทิ วิจัยทางรัฐศาสตร์ในสังคมปัจจุบัน ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์

3.1.2 หมวดวิชาเอก ควรมีการเพิ่มวิชา อาทิ เช่นนโยบายด้านการต่างประเทศกับการพัฒนาประเทศ การจัดการนวัตกรรมในสถานการณ์ปัจจุบัน

3.1.3 หมวดวิชาเลือกกลุ่มการปกครอง ควรมีการเพิ่มวิชา อาทิ คอร์รัปชั่นระดับโลกหรือนานาชาติ สัมมนารัฐและนโยบายแรงงาน สัมมนาการเมืองการปกครองไทย

3.1.4 หมวดวิชาเลือกกลุ่มความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ควรมีการเพิ่มวิชา อาทิ ประเด็นศึกษาในเรื่องของอาชญากรรมข้ามชาติ สัมมนาประเทศไทยกับกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

3.1.5 หมวดวิชาเลือกกลุ่มบริหารรัฐกิจ ควรมีการเพิ่มวิชา อาทิ ประเด็นในเรื่องของสหวิทยาการสำหรับการพัฒนาประเทศ การนำนโยบายการจัดการนวัตกรรมไปปฏิบัติ สัมมนาการพัฒนาและการจัดการทุนมนุษย์ นวัตกรรมการบริหารในภาครัฐ

3.1.6 กลุ่มวิชาการค้นคว้าอิสระ/วิทยานิพนธ์ ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาในประเด็น สิ่งแวดล้อม ผู้พิการ ผู้สูงอายุ นโยบายรัฐสวัสดิการ

3.2 ด้านการเรียนการสอน

3.2.1 ควรปรับปรุงเอกสารประกอบการบรรยาย/คำร่ำที่มีความทันสมัยและเหตุการณ์ปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ

3.2.2 ควรเชิญอาจารย์พิเศษภายนอกที่มีความรู้และประสบการณ์มาร่วมสอนด้วย

อภิปรายผล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทั้งสายคณาจารย์ นักศึกษา

มหาวิทยาลัย และผู้บังคับบัญชา มีความคาดหวังให้ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีการปรับปรุง หลักสูตรและสาขาวิชาที่เรียนอยู่ในระดับมาก อาจเป็น เพราะสถาบันการศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์/ทุนมนุษย์ให้มีศักยภาพสูง [6] อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกษัตริย์มนตรี [7] ได้ออกพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถานศึกษาทุกระดับมี ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งในการประกัน คุณภาพการศึกษาองค์ประกอบที่ 2 : การเรียนการสอน ในส่วนของหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีการ พัฒนาหลักสูตรที่เปิดสอนทุกหลักสูตรให้สอดคล้อง กับความต้องการทางด้านวิชาการและวิชาชีพ มีการ ประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ มีการบริหารหลักสูตร อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง [8] ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ วรัชยา ศิริวัฒน์, รวิภา ธรรมโชติ และคณะวิจัย เรื่อง การศึกษาคิดตามผลบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย รามคำแหง ปีการศึกษา 2555-2556 [9] พบว่าการจัด หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดงานและตรงกับความต้องการของ ผู้เรียนควรปรับปรุงหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี เพื่อให้หลักสูตร มีความทันสมัย นอกจากนี้ความท้าทายของโลกาภิวัตน์ ต่อการอุดมศึกษา ทั้งในประเด็นการบริหารการศึกษา ข้ามพรมแดนและการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต การประกอบอาชีพของบัณฑิตในอนาคต อันเป็นผลจาก การรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทั้ง 2 ประเด็นต้องการการประกันคุณภาพการศึกษา [10] ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย รามคำแหง จำเป็นต้องมีการวิจัยเพื่อนำมาเป็นข้อมูลใน การปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตาม เกณฑ์มาตรฐานการอุดมศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี

ความคาดหวังให้คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการปรับปรุงหลักสูตรรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับ หลักสูตรและสาขาวิชาที่เรียนอยู่ในระดับมาก ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้ (1) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ควรปรับปรุงหลักสูตรรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย ทุก 5 ปี (2) เพื่อเป็นการประกันคุณภาพ การศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ควรปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเพื่อให้การจัดการศึกษา เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการอุดมศึกษา (3) เพื่อให้ การจัดการศึกษาของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย รามคำแหง สามารถสร้างความสามารถในการแข่งขัน ระดับสากล คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ควรมีการจัดโครงการอภิปรายทางวิชาการในประเด็น สถานการณ์ปัจจุบันทางด้านรัฐศาสตร์ความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศและการบริหารรัฐกิจ โครงการอบรม โครงการให้บริการทางวิชาการ และโครงการศึกษา ดูงานหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศให้กับนักศึกษาปริญญาโทเพื่อเพิ่มความรู้ และประสบการณ์นอกชั้นเรียนให้นักศึกษามีโลกทัศน์ กว้างไกลระดับสากล (4) เพื่อให้การจัดการศึกษาของ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงสอดคล้องกับ การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ คณะรัฐศาสตร์ ควรจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนปริญญาโท สำหรับผู้สูงอายุ และ (5) เพื่อให้การจัดการศึกษาของ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความเป็น เอกสิทธิ์ คณะรัฐศาสตร์ควรจัดทำหลักสูตรปริญญาโท ร่วมกับคณะเศรษฐศาสตร์ในรูปแบบโครงการทวิปริญญา โท รัฐศาสตร์-เศรษฐศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้ง ด้านรัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ซึ่งศาสตร์ทั้งสอง มีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการในยุคร่วมสมัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเพิ่มกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญ

2. การศึกษาในประเด็นแนวโน้มนักศึกษาศึกษา
การเรียนการสอนคณะรัฐศาสตร์ประเทศไทย
ในทศวรรษหน้า

เอกสารอ้างอิง

- [1] ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. การจัดการหลักสูตรและ
การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ; 2558.
- [2] รวิภา ธรรมโชติ. รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนา
สมรรถนะความเป็นผู้นำทางวิชาการของอาจารย์
มหาวิทยาลัยระบบเปิด : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัย
รามคำแหงกรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง ; 2555.
- [3] สำนักเลขาธิการที่ประชุม ปอ.มท. รายงานการศึกษา
เปรียบเทียบกลไกธรรมาภิบาลในอุดมศึกษาไทย
และออสเตรเลีย. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง ; 2551.
- [4] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา คู่มือการ
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา
พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ ; 2560.
- [5] คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ประวัติ
คณะรัฐศาสตร์. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง ; 2551 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2561]
เข้าถึงได้จาก <http://www.pol.ru.ac.th>
- [6] วรัชยา ศิริวัฒน์. การบริหารร่วมสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ;
2554.
- [7] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ :
กระทรวงศึกษาธิการ ; 2548.
- [8] สำนักประกันคุณภาพการศึกษา. คู่มือการประกัน
คุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ;
ม.ป.ป.

- [9] วรัชยา ศิริวัฒน์, รวิภา ธรรมโชติ และคณะ.
รายงานวิจัยเรื่อง การศึกษาติดตามผลบัณฑิต
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา
2555-2556. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง ; 2557.
- [10] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา คู่มือการ
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา
พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ ; 2561.

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Organizing Activities for the Development of Learners according to the Principles of Good Governance in Basic Education Institutions

อรทัย บุญเที่ยง^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การพัฒนาความรู้ความเข้าใจหลักธรรมาภิบาลของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน เลือกโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่องหลักธรรมาภิบาล และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาล โดยนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนคณทิพิทยาคม ตำบลเทพนคร อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านการได้รับความรู้จากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการนำความรู้จากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับมาก และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน มีผลสัมฤทธิ์ความรู้ความเข้าใจหลักธรรมาภิบาล หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Post-Test) สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Pre-Test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ธรรมาภิบาล สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study learners' developmental activities through the principal of good governance in basic education institutions 2) to develop learners' knowledge of the principles of good governance by learners' developmental activities. The samples were 30 high school students participated the activities at Khontee Pittayakom School. The research tools included the principles of good governance comprehension test and the students satisfaction questionnaire. The findings were as follows : The students were highly satisfied with the knowledge gained from the development activities in the basic education at the high level followed by the knowledge

^{1*} อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

application from the development activities was at the high level. In term of activities organization's the result was at the high level. And the students' knowledge achievement of the principles of good governance posttest from 30 high school students were significantly higher than their pretest average score at 0.05 level.

Keyword : activity for development learner, good governance, basic education institutions

บทนำ

ประเทศไทยมีความตื่นตัวสนใจเรื่องธรรมาภิบาลอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงภายหลังจากการบังคับใช้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 วิฤตเศรษฐกิจมีส่วนทำให้ความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นที่ยึดมั่นว่าหากประเทศไทยมีการนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้กับการปฏิบัติงานภาครัฐการเอกชนและประชาชนแล้วจะทำให้ประเทศไทยมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีและเกิดความเป็นธรรมในด้านสังคมเศรษฐกิจและการเมือง [1] หลักธรรมาภิบาลได้กลายเป็นแนวคิดที่ได้รับความนิยมรับว่าเป็นหลักการที่เกื้อหนุนสังคมประชาธิปไตยและได้มีการเสนอ และกล่าวถึงแนวคิดนี้อย่างกว้างขวาง ตัวอย่างที่เห็นอย่างเป็นรูปธรรมคือ กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติมาตราต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล ถ้าหากมีการนำแนวคิดธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล โดยประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องและระบบบริหารของรัฐ มีความยุติธรรมและเป็นที่น่าเชื่อถือทั้งในและต่างประเทศ อีกทั้งนำไปสู่การลดการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังของบ้านเมืองได้ [2] การแก้ปัญหาประสิทธิผล การปฏิบัติงานและการทุจริตในวงราชการ โดยการประยุกต์ใช้หลักการบริหารธรรมาภิบาลรัฐบาล โดยคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้กำหนดเป็นนโยบายให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติและมีการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอหลักธรรมาภิบาลจึงเป็นพื้นฐานที่จะช่วยพัฒนาสังคมทั้งระบบเพื่อให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยยึดถือแนวทางหลัก 6 ประการเป็นสำคัญคือหลักนิติธรรม หลัก

คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เป็นต้น หน่วยงานทั้งในและต่างประเทศต่าง ๆ สามารถนำหลักดังกล่าวมาปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางการบริหารและพัฒนาองค์กรและสังคมก้าวไปสู่ความสำเร็จพร้อม ๆ กันอย่างยั่งยืนสืบไป

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 [3] มุ่งเน้นให้ผู้เรียนให้รู้จักตนเอง สามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสมความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกชั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น รวมทั้งกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ที่เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความตั้งใจ ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ โดยโรงเรียนเป็นส่วนที่มีความสำคัญยิ่งในการผลักดันที่ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นหลักหรือเป็นแกนนำที่สำคัญในการพัฒนาที่จะแก้ไขปัญหาตลอดจนกระตุ้นให้นักเรียนในพื้นที่ได้ตื่นตัว และร่วมกิจกรรมพัฒนาในด้านต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จแตกต่างกันออกไป โดยยึดหลักธรรมาภิบาล หลักนิติธรรมหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่าถ้ามีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผ่านการสอดแทรกหลักธรรมาภิบาล และให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาร่วมกัน [4]

จากเหตุผลดังกล่าวเป็นการนำหลักธรรมาภิบาลในด้านต่าง ๆ มาร่วมบูรณาการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อจัดการแก้ไขปัญหา และสร้างความเข้มแข็ง หากผู้เรียนสามารถศึกษาและสังเคราะห์หลักธรรมาภิบาลได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง ก็จะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาสำเร็จ มาประยุกต์เพื่อหาแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลอย่างยั่งยืนสืบไปและยังเพื่อสร้างความเข้มแข็งได้ทั้งทางสังคม ทางการเมือง การศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้ หากนำผลการศึกษาที่ได้นำไปเผยแพร่ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปเป็นข้อมูลในการเสริมสร้างการปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อสังเคราะห์หลักธรรมาภิบาล จากการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ศึกษาการพัฒนาความรู้ความเข้าใจหลักธรรมาภิบาลของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาล

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน โรงเรียนคณทิพิทยาคม ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1084 ตำบลเทพนคร อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร รหัสไปรษณีย์ 62000 โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือสำหรับเก็บ

รวบรวมข้อมูลรวมทั้งหมด 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักธรรมาภิบาล

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การอบรมให้ความรู้และสาธิตกิจกรรม มีจำนวน 2 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1.1 มาตรฐานหลักธรรมาภิบาลกันเถอะ

กิจกรรมอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง หลักธรรมาภิบาล โดยวิทยากร ดร.รัชฎากร วินิจกุลและอาจารย์วาสนา อาจสาภิกรณ์ โปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้ความรู้ด้วยวิธีการแบบบรรยายเนื้อหา จำนวน 2 ชั่วโมง

กิจกรรมที่ 1.2 เด็กไทยหัวใจธรรมาภิบาล

กิจกรรมฝึกปฏิบัติการสกินเสื่อลายหัวใจหลักธรรมาภิบาล โดยวิทยากร คุณณัฐพล อนุรักษวิวัฒนะ ศิลปินอิสระ สาธิตการสกรีนเสื่ออย่างง่ายและให้นักเรียนทดลองฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง จำนวน 3 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 2 การบูรณาการกิจกรรมเกมนันทนาการสนทนาและฐานการเรียนรู้ “ธรรมาภิบาลแสนสนุก” เพื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีจำนวน 6 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 2.1 ประตู่ทะเล (หลักนิติธรรม)

นักเรียนทั้งหมดยืนอยู่ด้านใดด้านหนึ่งของตาข่ายเชือก จากนั้นให้นักเรียนทีละคนผ่านมาอีกด้านหนึ่งให้ได้ โดยห้ามไม่ให้ร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งสัมผัสกับเชือก และใช้เวลาให้น้อยที่สุด และร่วมกันสรุปกิจกรรมและเชื่อมโยง โดยก่อนกิจกรรมให้ทุกคนให้ตั้งกฎกติกาการอยู่ร่วมกัน จำนวน 1 ข้อ

กิจกรรมที่ 2.2 ความดี Delivery (หลักคุณธรรม)

นักเรียนช่วยกันคิด “ความดี” หรือ “คุณธรรม

จริยธรรม” เป็นข้อ ๆ แล้วสลับกันเขียน โดยนักเรียน คนที่หนึ่งเขียนก่อน แล้วให้พลัดกันยื่นปากกาให้นักเรียน คนต่อไปเมื่อหมดเวลา จึงนับเพื่อรวมคะแนน แล้วร่วมกัน สรूपกิจกรรมและเชื่อมโยง

กิจกรรมที่ 2.3 ไหปริศนา (หลักความโปร่งใส)

นักเรียนทดลองล้วงไหทีละคน จากนั้นทายว่า สิ่งของที่อยู่ในไหมีอะไรบ้าง ? และเฉลย โดยการหยิบ ออกมาทีละ 1 ชิ้นแล้วร่วมกันสรूपกิจกรรมและเชื่อมโยง

กิจกรรมที่ 2.4 อู๊ย !?! เสียวไข่ (หลักความมีส่วนร่วม)

นักเรียนทั้งหมดจับปลายเชือกที่มียางอยู่ตรงกลาง ไขว้ในระดับเอว โดยบังคับขางให้ไปคล้องไข่และเคลื่อนย้าย ไข่จากจุด A ไปยังจุด B แล้วร่วมกันสรूपกิจกรรมและ เชื่อมโยง

กิจกรรมที่ 2.5 หอคอยโดมิโน (หลักความรับผิดชอบ)

นักเรียนเรียงโดมิโนต่อกันทีละตัวโดยกำหนดให้ 1 คนสามารถหยิบได้ 1 ตัวและหากมีโดมิโนล้ม ต้องเริ่ม ใหม่เมื่อเล่นเสร็จแล้ว จึงเก็บโดมิโนใส่กล่องให้เรียบร้อย แล้วร่วมกันสรूपกิจกรรมและเชื่อมโยง

กิจกรรมที่ 2.6 My Building (หลักความคุ้มค่า)

นักเรียนออกแบบประติมากรรมที่ “สูง สวย และ แข็งแรง” โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ให้ไว้ทั้งหมด พร้อมทั้ง ตั้งชื่อ จากนั้นวัดส่วนสูง และทดสอบความแข็งแรง แล้วร่วมกันสรूपกิจกรรมและเชื่อมโยง

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบการสื่อสารและต่อยอด
หลักสูตรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 2 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 3.1 กิจกรรมรวมพลังจิตอาสา ธรรมชาติ

ให้นักเรียนออกแบบกิจกรรมจิตอาสาโดย บูรณาการหลักสูตรมาภิบาล โดยแบ่งนักเรียน ออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ เท่า ๆ กัน และร่วมทำกิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์ในโรงเรียนหรือชุมชน

กิจกรรมที่ 3.2 ธรรมชาติ In the Morning

นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ นำข้อสรุปในเรื่อง

หลักสูตรมาภิบาลจากกิจกรรมที่ 3.1 จากนั้นให้นักเรียน ออกแบบกิจกรรมเชิงบูรณาการหลักสูตรมาภิบาล แล้วนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินการทำกิจกรรมของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรมาภิบาล ในส่วนกิจกรรมขั้นตอนที่ 1 ถึง ขั้นตอนที่ 3 โดยใช้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่อง หลักสูตรมาภิบาล ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และหลังเข้าร่วม กิจกรรม

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน

มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนตามหลักสูตรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าร่วม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรมาภิบาล ในลักษณะ ของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคอร์ท (Likert's Scale) 5 ระดับ นำแบบสอบถามที่ได้มา วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลัก ธรรมชาติมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

1.1. ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลัก ธรรมชาติมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การอบรมให้ ความรู้และสาธิตกิจกรรมคือ กิจกรรมมารู้จักธรรมชาติมาภิบาล กันเถอะ และกิจกรรมเด็กไทยหัวใจธรรมชาติมาภิบาล มีนักเรียนร้อยละ 90 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรมาภิบาล เพิ่มขึ้น เนื่องจากนักเรียน ได้มีลงมือปฏิบัติใน สถานการณ์จริงด้วยตนเอง และนักเรียนมีส่วนร่วมใน การคิด แก้ปัญหาและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่น ตลอดจนนักเรียนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ โดย การนำหลักสูตรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวัน เป็นอย่างคิ และการบูรณาการกิจกรรมแก่นันทนาการ สันทนาการ และฐานการเรียนรู้ “ธรรมชาติมาภิบาลแสนสนุก” เพื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ พบว่า นักเรียนมี ความกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์มากขึ้น โดยสังเกต จากการออกแบบท่าทางประกอบเพลงนันทนาการ

สันทนาการ ในการบูรณาการกิจกรรมเกมนันทนาการ สันทนาการ และกิจกรรมฐานการเรียนรู้ “ธรรมาภิบาล แสสนสนุก” ทำให้นักเรียนมีทักษะการทำงานกลุ่มเพิ่มมากขึ้น จากการแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม และเข้าร่วมกิจกรรมฐานเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมมารู้จักธรรมาภิบาล กันเถอะ, กิจกรรมเด็กไทยหัวใจธรรมาภิบาล, กิจกรรมประตู่ทะเล (หลักนิติธรรม), กิจกรรม ความดี Delivery (หลักคุณธรรม), กิจกรรม ไพบริศนา (หลักความโปร่งใส), กิจกรรม อู๊ย!! เสียใจไป (หลักความมีส่วนร่วม), กิจกรรม หอคอยโดมิโน (หลักความรับผิดชอบ) และกิจกรรม My Building (หลักความคุ้มค่า) โดยสังเกตจากพฤติกรรมพร้อมทั้งบันทึกคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนแบบ Rubrics Scoring พบว่า (ฐานละ 10 คะแนน : คะแนนเต็ม 60 คะแนน) กลุ่มที่ 1 ได้ 40.5 คะแนน, กลุ่มที่ 2 ได้ 42 คะแนน, กลุ่มที่ 3 ได้ 37.5 คะแนน, กลุ่มที่ 4 ได้ 42.5 คะแนน, กลุ่มที่ 5 ได้ 46 คะแนน และกลุ่มที่ 6 ได้ 37.5 คะแนน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความรู้กับบุคคลอื่น โดยสังเกตจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างร่วมกิจกรรมฯ ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจหลักธรรมาภิบาลเพิ่มมากขึ้นผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมฐานเรียนรู้ ทั้ง 6 กิจกรรม และนักเรียนยังสามารถนำความรู้ความเข้าใจหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการออกแบบการสื่อสารและต่อยอดหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกิจกรรมรวมพลังจิตอาสาธรรมาภิบาล และกิจกรรมธรรมาภิบาล In the Morning พบว่า นักเรียนสามารถออกแบบกิจกรรมจิตอาสาโดยบูรณาการหลักธรรมาภิบาล โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน และร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในโรงเรียนหรือชุมชน จำนวน 6 จุดสถานที่สำคัญ และนักเรียนยังสามารถออกแบบกิจกรรมเชิงบูรณาการหลักธรรมาภิบาลแล้วนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การสื่อสารผ่านกิจกรรมหน้าเสาธง ณ โรงเรียนบ้านเทพนคร พบว่านักเรียนมีระดับความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมในระดับดีมาก จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และในระดับดี

จำนวน 21 คน คิดเป็น ร้อยละ 70 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 30 คน และนักเรียนทุกคน มีความคิดเห็นที่สามารถนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ได้ และทุกกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลเพิ่มมากขึ้น

1.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมตอนปลาย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน ที่มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นและความพึงพอใจ ของนักเรียนมัธยมตอนปลาย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายการ	ผลความพึงพอใจ		
	($\bar{X}$)	ระดับ	(SD.)
ด้านกระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.30	มาก	0.25
ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.55	มาก	0.05
ด้านปัจจัยและสิ่งอำนวยความสะดวกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.40	มาก	0.05
ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.54	มาก	0.07
ด้านการได้รับความรู้จากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.58	มาก	0.05
ด้านการนำความรู้จากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ประโยชน์	4.57	มาก	0.05

สรุปผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมตอนปลาย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน ที่มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาเป็นรายประเด็นดังต่อไปนี้

1. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า หัวข้อกิจกรรมจัดบริการอาหารว่างและอาหารกลางวัน มีระดับความพึงพอใจสูงสุด รองลงมา คือ หัวข้อการจัด/แจกเอกสาร สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า หัวข้อความรู้ความสามารถและวิธีการให้ความรู้ของวิทยากร มีระดับความพึงพอใจสูงสุด รองลงมา คือ หัวข้อการบริการของเจ้าหน้าที่

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อปัจจัยและสิ่งอำนวยความสะดวกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลัก

ธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า หัวข้ออาหารว่างและอาหารกลางวัน มีระดับความพึงพอใจสูงสุด รองลงมา คือ หัวข้อสื่อ/อุปกรณ์

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า หัวข้อกิจกรรมสรุปสิ่งที่เรียนรู้จากกิจกรรมฯ มีระดับความพึงพอใจสูงสุด รองลงมา คือ หัวข้อกิจกรรมเด็กไทยหัวใจธรรมาภิบาล

5. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการได้รับความรู้จากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า หัวข้อกิจกรรมธรรมาภิบาล In the Morning มีระดับความพึงพอใจสูงสุด รองลงมา คือ หัวข้อกิจกรรมฐานการเรียนรู้ “ธรรมาภิบาลแสนสนุก” และหัวข้อกิจกรรมรวมพลังจิตอาสาธรรมาภิบาล

6. นักเรียนมีความพึงพอใจการนำความรู้จากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลใน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า หัวข้อกิจกรรมฐานการเรียนรู้ “ชมรมกีฬาแสนสนุก” มีระดับความพึงพอใจสูงสุด รองลงมา คือ หัวข้อกิจกรรมรวมพลังจิตอาสา ชมรมกีฬา

2. ผลการศึกษาการพัฒนาความรู้ความเข้าใจหลักชมรมกีฬาของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักชมรมกีฬา พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน มีผลสัมฤทธิ์ความรู้ความเข้าใจหลักชมรมกีฬา หลังการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักชมรมกีฬาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Post-Test) สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักชมรมกีฬาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Pre-Test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ตามรายละเอียดดังตารางที่ปรากฏ

ตารางที่ 2 ตารางแสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ความเข้าใจหลักชมรมกีฬาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน ก่อนและหลัง เข้าร่วมโครงการเด็กไทยหัวใจชมรมกีฬา

จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักชมรมกีฬาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Pre - Test	4.71	1.01
Post - Test	7.26	1.11

*มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักชมรมกีฬาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งผลให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักชมรมกีฬาเป็นอย่างดี สามารถตอบคำถามและนำเสนอผลงานที่สอดคล้องกับ

หลักชมรมกีฬา รวมทั้งนักเรียนมีประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติจริงในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง นอกจากนี้ นักเรียนทั้งหมด 30 คน ยังมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักชมรมกีฬาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในด้านการได้รับความรู้จากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักชมรมกีฬาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการนำความรู้จากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักชมรมกีฬาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับมาก และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักชมรมกีฬาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ สอดคล้องกับวลัยวัลล์ มิ่งพูนท [5] ที่กล่าวว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ โดยเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรมไม่เห็นแก่ตัว มีระเบียบ วินัย มีความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหา การตัดสินใจ ความเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์

2. การพัฒนาความรู้ความเข้าใจหลักชมรมกีฬาของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักชมรมกีฬา นั้นพบว่า มีนักเรียนทั้ง 30 คน มีผลสัมฤทธิ์ความรู้ความเข้าใจหลักชมรมกีฬา หลังการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักชมรมกีฬาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Post-Test) สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักชมรมกีฬาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Pre-Test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับทิสนา แคมมณี [6] ที่กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีแต่เพียงการสอนเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนเข้าใจ โดยขาดกิจกรรมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ จะทำให้ผู้เรียนขาดการเชื่อมโยง ทำให้การเรียนรู้ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควรการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์นี้เท่ากับเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้าน เมื่อนักเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนคิดและแก้ปัญหาด้วยตนเอง พัฒนาความรู้

ด้วยตนเองจากกิจกรรมที่หลากหลายทำให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาจากการรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์หรือจากกิจกรรมการสำรวจตรวจสอบ และนักเรียนสามารถทำการวิเคราะห์และสร้างความเข้าใจในประสบการณ์ด้วยตนเองได้

ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

1. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในลักษณะกิจกรรมฐานการเรียนรู้ “ธรรมาภิบาลแสนสนุก” จะได้รับความสนใจ เนื่องจากกระบวนการฐานการเรียนรู้จะช่วยทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติและเกิดความสนุกสนาน

2. ควรจะนำหลักบูรณาการมาใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อการสร้างความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ก่อให้เกิดองค์ความรู้ให้แก่นักเรียน หรือเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาต่าง ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] บุญบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี. รายงานการวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า ; 2546.
- [2] บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญาชน ; 2542.
- [3] กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด ; 2551.
- [4] นุชจรี คาภิกุล. การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลอำเภอเมืองลำพูน. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. จังหวัดเชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ; 2556.

- [5] วลัยวัลลภ พุ่มพืงพุทท. การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต [สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ; 2554.
- [6] ทิศนา แจมมณี. รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ; 2550.